

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2223

Vragen van de leden **Heijnen, Heerts** en **Eijsink** (allen PvdA) aan de ministers van Justitie en van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en de staatssecretaris van Defensie over *discriminatie van jongeren met een alternatieve straf* (ingezonden 29 januari 2010)

Antwoord van minister **Hirsch Ballin** (Justitie en Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties), mede namens de minister van Defensie (ontvangen 14 april 2010) Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2009–2010, nr. 1668

Vraag 1

Kent u het bericht «Kattenkwaad? Dan geen baan bij leger en marechaussee»?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Is het waar dat jongeren die een Halt-afdoening hebben gekregen maximaal zeven jaar geregistreerd blijven in de politieregisters? Zo ja, wat is het doel om iemand die zich aan kattenkwaad heeft schuldig gemaakt zo lang in de registratie te laten staan? Zo nee, hoe lang is die termijn dan wel?

Antwoord 2

Ja.

Het doel van de registratie is om recidive vast te kunnen stellen van verdachten die voor een Halt-afdoening in aanmerking komen. Ik zal in overleg treden met Halt en de politie over aanpassing van de termijn van zeven jaar. Halt Nederland heeft laten weten de bewaartermijn te willen verkorten. Jongeren dienen zo min mogelijk nadelige gevolgen te ondervinden van de registratie van Halt-afdoeningen.

Vraag 3

In hoeverre verhindert een registratie van iemand die op jonge leeftijd een Halt-afdoening heeft gekregen het verlenen van een Verklaring omtrent gedrag?

¹ AD, 28 januari 2010.

Antwoord 3

Een registratie dat iemand op jonge leeftijd een Halt-afdoening heeft gekregen is geen beletsel voor het afgeven van een Verklaring omtrent het Gedrag.

Vraag 4

Hoe en op grond van welke wetgeving worden vergrijpen van kinderen jonger dan twaalf jaar geregistreerd? Hoe lang worden dergelijke gegevens bewaard? Kunnen ook deze gegevens later nadelige gevolgen hebben, bijvoorbeeld bij het vinden van werk?

Antwoord 4

Crimineel gedrag van een kind jonger dan twaalf jaar wordt door de politie geregistreerd conform de Wet politiegegevens. De bewaartermijn is doorgaans vijf jaren na de datum van de eerste verwerking. Gegevens over crimineel gedrag op jonge leeftijd kan bij herhaald delictgedrag in de daarop volgende jaren een rol spelen bij het bepalen van de meest passende (justitie)interventie. Over eventuele latere nadelige gevolgen, bijvoorbeeld bij het vinden van werk, verwijs ik u naar mijn antwoord op vraag 5.

Vraag 5

Deelt u de mening dat jongeren die ooit slechts een vergrijp hebben begaan daarvoor niet later, bijvoorbeeld op het moment van vinden van een baan, andere nadelige consequenties moeten ondervinden? Zo ja, wat gaat u doen om dergelijke nadelige consequenties te voorkomen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 5

Jongeren die ooit slechts een vergrijp hebben begaan dienen in beginsel later geen hinder te ondervinden bij het vinden van een baan. Het kan echter voorkomen dat de ernst van het vergrijp en eventuele recidive in relatie tot de beoogde functie een risico kunnen opleveren voor de samenleving en daarmee een belemmering kunnen vormen voor de beoogde functie. Een belangenafweging is dan op zijn plaats.

Vraag 6 en 7

Hoeveel jongeren en volwassenen wordt jaarlijks door het Rijk, de politie en Defensie vanwege een eerder vergrijp een baan geweigerd? Hoeveel van de ingeschreven werkzoekenden hebben een strafblad? Bij hoeveel van hen belemmert dat hun re-integratie op de arbeidsmarkt? Deelt u de mening dat iedereen tenminste een tweede kans verdient? Heeft de overheid als werkgever in de ogen van het kabinet hierbij geen voorbeeldrol? Zo ja, hoe gaat u hier gevolg aan geven? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 6 en 7

Voor zover mij bekend worden de gegevens over het weigeren van een baan vanwege een eerder vergrijp, en de hoeveelheid ingeschreven werkzoekenden met een strafblad in relatie tot de belemmeringen op de arbeidsmarkt, niet als zodanig geregistreerd.

In beginsel verdient een ieder een tweede kans op de arbeidsmarkt. Zoals in mijn antwoord op vraag 5 is aangegeven dient er echter wel een belangenafweging te zijn in relatie tot het risico voor de samenleving en de belemmeringen voor een behoorlijke uitoefening van de taak of bezigheid.

Voor wat het Rijk betreft wordt er in veel gevallen een Verklaring omtrent het gedrag (VOG) vereist door de werkgever. Het aantal gevallen waarbij het ontbreken van een VOG de reden is voor het afwijzen van sollicitanten bij het Rijk wordt niet geregistreerd en daarmee is het aantal kandidaten dat is afgewezen op basis van een vergrijp niet bekend.

Een belangenafweging is in ieder geval van toepassing voor zover het gaat om vertrouwensfuncties bij het Rijk de politie en Defensie. Bij vertrouwensfuncties moet er een verklaring van geen bezwaar worden aangevraagd bij de betreffende Veiligheidsdiensten zoals de Algemene Inlichtingen en Veiligheidsdienst (AIVD) of de Militaire Inlichtingen en Veiligheidsdienst (MIVD). De veiligheidsdiensten voeren de veiligheidsonderzoeken uit.

Voor wat betreft de vertrouwensfuncties bij de politie geldt dat in 2009 geen weigeringen van sollicitanten hebben plaatsgevonden op basis van justitiële

besluiten. In twee gevallen is er een verklaring van geen bezwaar bij het Rijk geweigerd vanwege een eerder justitieel besluit. Overigens is slechts een deel van de functies bij het Rijk en de politie een vertrouwensfunctie, waarvoor veiligheidsonderzoeken worden uitgevoerd. Voor het merendeel van de functies bij de politie voert het betreffende korps zelf een betrouwbaarheids- en geschiktheidsonderzoek uit. Bij de beoordeling of sprake is van een integriteitsrisico zal alle beschikbare politie en justitie-informatie worden gewogen, afgezet tegen de risico's van de functie die iemand wenst te bekleden. Mocht uit het onderzoek blijken dat er sprake is van een enkel Halt-feit (waar dus geen sprake is van recidive of aanhoudend normoverschrijdend gedrag) zal dit niet leiden tot een negatief besluit van het bevoegd gezag bij het betrouwbaarheids- en geschiktheidsonderzoek. Anders gezegd: de kandidaat zal op grond van alleen een Halt-feit niet worden afgewezen.

De functies bij Defensie zijn aangewezen als vertrouwensfunctie. Om voor een vertrouwensfunctie in aanmerking te komen dient men te beschikken over een verklaring van geen bezwaar. In 2009 is er in 144 gevallen geweigerd een verklaring van geen bezwaar te verstrekken. In 15 gevallen werd de verklaring van geen bezwaar ingetrokken. Op basis van uitsluitend een Haltstraf is geen verklaring van geen bezwaar geweigerd in de afgelopen jaren. Het is echter niet uit te sluiten dat een Haltstraf is meegenomen in de besluitvorming indien er sprake is van een of meer verdenkingen en/of veroordelingen.

Alvorens een verklaring van geen bezwaar wordt afgegeven wordt ten aanzien van de betrokken persoon door de MIVD een veiligheidsonderzoek ingesteld. Hierbij wordt in geval van justitiële antecedenten uitsluitend gelet op de justitiële en strafvorderlijke gegevens als bedoeld in de Wet justitiële en strafvorderlijke gegevens en gegevens als bedoeld in de Wet politiegegevens. In beginsel wordt een verklaring van geen bezwaar niet geweigerd enkel vanwege het feit dat betrokkenen in het verleden een Halt-afdoening heeft aanvaard. Een Halt-afdoening kan wel bij de beoordeling van de vraag of iemand voor Defensie een veiligheidsrisico vormt, worden betrokken indien er sprake is van een reeks van strafbare incidenten (recidive) of in geval er sprake is van een Halt-afdoening vanwege overtreding van een Algemene Plaatselijke Verordening met betrekking tot verdovende middelen. Defensie voert een beleid van «nul tolerantie» betreffende verdovende middelen.

Vraag 8

Deelt u de mening dat bij het voorkomen van criminaliteit, ander overlastgevend gedrag of recidive het hebben van een baan van het grootste belang is? Zo ja, hoe gaat u bewerkstelligen dat jongeren die slechts ooit een keer kattenkwaad hebben gepleegd daar bij het zoeken naar een baan later last van krijgen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 8

Ja. Jongeren die slechts ooit een keer kattenkwaad hebben gepleegd dienen geen hinder te ondervinden bij het vinden van een baan. Kattenkwaad (en een eventueel daarop volgende Haltregistratie) is geen beletsel voor het verkrijgen van een Verklaring omtrent het Gedrag (zie mijn antwoord op vraag 3).

Toelichting:

Deze vragen dienen ter aanvulling op eerdere vragen terzake van de leden Van Velzen en Poppe (beiden SP), ingezonden 29 januari 2010 (vraagnummer 2010Z01815).